

Aktywność zawodowa ludności Krakowa na początku XX w.

Professional activity of the population of Cracow at the beginning of the 20th century.

Sławomir Dorocki

Paweł Brzegowy

Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie

Jednym z uwarunkowań zróżnicowania rozwoju lokalnego jest krąg kulturowy, którego wyznacznikami są m.in. religia i język. Hipotezę tą wysunął na początku XX w. niemiecki socjolog Max Weber. Śledząc główne podmioty lokalnej gospodarki obszarów południowej Polski na początku XX w. można odnotować duży udział ludności niemieckojęzycznej oraz żydowskiej, skupionej głównie w miastach. Największy odsetek osób (28,1%) wyznania mojżeszowego w 1900 r. posiadał Kraków. Żydzi zajmowali się najczęściej handlem i rzemiosłem, podczas gdy mniejszość niemiecka wniosła zauważalny wkład w rozwój przemysłu. W przekonaniu M. Soji, A. Zborowskiego (2011) oraz K. Brońskiego (2014), Żydzi monopolizując handel stali się głównym motorem rozwoju ekonomicznego Galicji. Zgromadzony przez nich kapitał był ważnym czynnikiem finansowania dużych inwestycji gospodarczych. Ludność żydowska obok kolonistów z Niemiec i Czech postrzegana jest przez wielu badaczy, jako czynnik rozwoju i postępu w gospodarce.

W oparciu o dane zawarte w Spisie adresowym Krakowa z 1906 r. scharakteryzowano strukturę zawodową mieszkańców Krakowa i Podgórze. W analizie uwzględniono zarówno rozkład płci, jak i przynależność narodową. Dokonano również próby przestrzennego opisu zróżnicowania aktywności zawodowej mieszkańców Krakowa i okolic.

Podjęta próba deskrypcji uwarunkowań historycznych pozwoli na lepsze zrozumienie współczesnych rozbieżności w rozwoju przestrzennym Krakowa w nawiązaniu do teorii tzw. ścieżki rozwoju (path dependence).

Literatura:

Soja M., Zborowski A. (2011). Wymiar etniczny struktury społecznej Krakowa – przeszłość i czasy współczesne, *Peregrinus Cracoviensis* 22, 217-231.

Krzysztof Broński (2014). Udział Żydów w przemyśle i rzemiośle galicyjskim na przełomie XIX i XX wieku, w: Skodlarski J. Pieczewski A. (red.), *Rola Żydów w rozwoju gospodarczym ziem polskich*, Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 66-87.

Organizatorzy / Organisers:

Zakład Przedsiębiorczości
i Gospodarki Przestrzennej
Instytut Geografii
Uniwersytet Pedagogiczny

Komisja Geografii Przemysłu
Polskiego Towarzystwa
Geograficznego

Fundacja „Edukacja
dla Społeczeństwa”
w Warszawie

Wydawnictwo
„Nowa Era”